

De nieuwe media, hoe wordt je als ouder virtueel bewust?

Naar het werk en gedachtegoed van Dr. Martine F. Delfos.

Tja, hoe virtueel bewust zijn wij als ouders? Weten jullie inmiddels al wat een healer is op WOW? Of wat vloggen is? En wat 'liken' op facebook betekend?

Er zijn om te beginnen twee belangrijke onderwerpen waar we ons van bewust moeten zijn als we praten over opvoeden in de nieuwe media.

Op de eerste plaats moet je je als ouder realiseren dat echte deskundigheid over de nieuwe media bij jullie in huis woont. Jullie kinderen weten als geen ander hoe het allemaal werkt. Zij maken een profielsite in een handomdraai. Zij ontdekken nu eenmaal veel sneller hoe zoiets werkt dan hun ouders. Er is echter 1 probleem. Ze ervaren daar van alles, in die media...en heel veel dingen zijn voor hen nog moeilijk om op waarde te schatten. En daar hebben ze onze hulp hard bij nodig.

Twee, praat met andere ouders over dit onderwerp. Omdat jullie hier allemaal mee te maken hebben en enorm veel van elkaar en elkaars ervaringen kunnen leren!

Uit onderzoek weten we dat alle kinderen en jongeren online zijn. Ze hebben allemaal toegang tot internet, thuis en op school. Ze hebben bijna allemaal een spelcomputer en steeds meer mensen hebben een tablet of Ipad. En zelf op de basisschool hebben veel kinderen al een mobiele telefoon en soms zelfs een smartphone. Met die laatste kunnen ze 24 uur per dag online zijn!

De nieuwe media zijn zo omvangrijk dat het te moeilijk is om dit allemaal alleen te doen. Dus maak gebruik van de gelegenheid om met andere ouders hierover te praten. Ga kennis en ervaringen met elkaar delen.

Voor ouders wordt steeds lastiger om in de gaten te houden hoe vaak en hoe lang hun kinderen online zijn. En wat ze daar doen is ook lang niet altijd duidelijk.

Zoals ik in mijn lezing al stelde is het voor kinderen en jongeren een leefwereld. Waar ze elkaar ontmoeten, zichzelf presenteren, waar ze gaan spelen. Wij als volwassenen gebruiken dit medium veel meer als instrument.

Je moet je als ouder realiseren dat internet zo groot is als de wereld en dat er heel weinig toezicht is van ouders, maar ook van de overheid. Het ene land is daar actiever mee dan het andere en dat werkt onderling niet goed samen.

Je hebt dus iets nodig waarmee je je kinderen kunt begeleiden in dit nieuwe medium. Dat is heel belangrijk want we moeten niet uit het oog verliezen hoe ontzettend leuk en leerzaam het daar is. Ze zitten er niet voor niks zo vaak. Maar zoals met alles in het leven zitten er ook nadelen en gevaren. Zoals ik al eerder stelde vinden wij de nieuwe media van ene kant erg goed en leerzaam, van de andere kant ook slecht en schadelijk. Twee kanten dus die even sterk zijn, eigenlijk net zoals met alles in het leven.

Wat we dus moeten doen is opvoeden, ook daar! Ouders vergeet niet dat opvoeding helpt, altijd! Ouders zijn vaak bang dat ze te laat zijn, maar te laat ben je nooit. Misschien wel voor wat je had willen bereiken, maar nooit te laat wat je nog allemaal kunt bereiken met je opvoeding. Kinderen en jongeren zien de wereld altijd door de bril van de ouders. Die beschermt hen en bereidt hen voor om op te groeien tot gezonde volwassenen. Het zorgt er voor als ze de puberteit naderen dat ze een eigen mening kunnen vormen naast die van hun ouders.

Ouders van nu vinden het soms lastig om grenzen te stellen. Omdat ze die game toch wel bij de burens of vrienden spelen. Ze geven het dus een beetje op. Doe dat niet! Ouders zijn de bodem van het bestaan van hun kinderen. Jouw afkeuring, met uitleg, biedt jullie kinderen een filter waarmee zij naar de wereld kijken. Van daaruit kunnen ze hun mening vormen. Ook al spelen ze het spel toch wel bij de burens. Thuis mag het niet, en daar geef je je redenen voor.

Opgroeien betekent dat kinderen en jongeren gevormd worden. En inmiddels is er een nieuwe factor bij gekomen waar ook een vormende invloed van uitgaat. Dus naast het gezin, school, en de wereld daarbuiten hebben we nu ook te maken met het Virtuele Milieu.

Internet moet je als ouders en school leeftijdsadequaat aanbieden. Daarvoor is kennis nodig van het ontwikkelingsniveau van je kind. Net zoals in de echte wereld sluit je opvoeding aan bij dat ontwikkelingsniveau.

Neem nu de pre-puberteit. Dat zijn kinderen tussen de 10 en 13 jaar. Die zijn volop bezig met het ontwikkelen van hun sociale identiteit. Ze vinden het dan belangrijk om te ontdekken wat een ander van hun vindt. En of ze veel vrienden hebben. U kunt zich wel voorstellen dat Social media vanaf die leeftijd belangrijk wordt. Met het gemak van de wereld kunnen ze ook zomaar 300 vrienden op hyves of facebook hebben. Dat vinden ze ontzettend leuk. Het virtuele milieu biedt eindeloze mogelijkheden hierbij. Want je kunt dag en nacht vrienden maken en ook nog eens wereldwijd! Zo kun je vrienden worden met een jongere uit Japan!

En wanneer onze kinderen wat ouder worden en de puberteit nadert dan gaan onderwerpen als seksualiteit en relaties een rol spelen. In het echte leven doen ze ervaringen op, maar ook daar op internet. Met 1 druk op de knop kun je veel informatie vinden. Van lappen tekst met een biologische uitleg over voortplanting tot aan met daadwerkelijke beelden aan toe. Ik heb het dan uiteraard over pornografie.

Internet is doorspekt van commercie en de grootste commerciële bron binnen internet is nu eenmaal pornografie. Dag in dag uit worden kinderen en jongeren doodgegooid met reclame en dus ook met porno. Als je puber bent vind je dat misschien wel interessant. Maar als kind zit je daar niet op te wachten. Dan vind je het maar vies wat je ziet. Ze hebben dan nog niet de reikwijdte om het te overzien wat het betekent. Het probleem is dat ze ongevraagd via pop-ups deze beelden op hun netvlies krijgen.

Heel anders dan in onze jeugd, toen wij zelf nog opzoek moesten gaan naar vieze boekjes. Als we ze dan eindelijk vonden waren we er in ieder geval aan toe om het te zien.

Toch vinden jongeren het fijn om in alle anonimiteit op internet te zoeken naar seksuele informatie. En als ze dan verliefd worden, via MSN bijvoorbeeld, dan komt het ook wel eens voor dat ze op een romantisch moment met hun vriendje een erotische foto uitwisselen. Maar dan gaat die relatie uit, via what's app. En die jongen is teleurgesteld en verdrietig. En in een opwelling plaatst hij die foto van zijn vriendin online. Iedereen kan het zien. Het gaat razend snel via social media! En wat ze zich dan niet realiseren is dat die foto nooit meer van internet verdwijnt. En wat nu goed voelde om te doen, kan over een tijdje heel anders voelen. En dan heb je spijt dat je die foto van jezelf of een ander het internet op geslingerd heb.

Hier moeten dus met onze kinderen en jongeren over praten! Dit gaat allemaal over privacy en het leren om privacy te hanteren.

Privacy heeft niks te maken met gegevens van jou, het heeft alles te maken van gegevens van jou die 'gevoelig' zijn. En als we het dan over social media hebben dan bedoel ik dus dat heel veel mensen- soms wel 300 internet vrienden- achter hele privé dingen van jou komen. Waardoor ze ook iets van jou vinden. Dat maakt je bijzonder kwetsbaar!

Wat ze zich vaak niet realiseren is dat er op internet ook mensen zitten die de bedoeling hebben om privé informatie van jou te krijgen. Die zitten daar niet met een vrienden-modus maar met een misbruikmodus. Bijvoorbeeld pedoseksuelen die zich met het gemak van de wereld kunnen voordoen als een meisje van 15.

En ook wij als volwassenen vergissen ons nog wel eens in real life. Maar als je dat dan wilt rechtzetten dan is dat maar 1 persoon bij wie je dat moet doen. Binnen social media gaat het meteen tot in de honderden vrienden. Dat is niet te overzien.

Wat we dus moeten doen is met ze praten over dit soort ervaringen. En niet een keer, maar herhaaldelijk. Het moet net zo gewoon worden als de vraag: 'hoe was het op school'.

Wat we vaak doen als ouders en docenten is hen op een belerende manier aanspreken. En dan gaan wij hen uitleggen hoe het zit. Dat doen we dan ook op zo'n toontje... je kent het wel. Daarmee zetten we die hersens van die kinderen op uit!

Wat je volgens ons zou moeten doen is op het belevingsniveau van je kind gaan zitten. Probeer in een gesprek te ontdekken waarom hij of zij die ene foto geplaatst heeft op facebook? Waarom ze het op dat moment zo grappig vond? En als je dat voelt waarom zij het zo leuk vond... dan kun je opbouwend met ze gaan praten over het probleem. Eerst aansluiten bij het kind, dan uitleg geven waarom het niet goed is.

Wat kun je nu als ouder doen?

Doe eens mee met je kind als hij of zij online gaat. Kijk mee, en laat hen aan je uitleggen wat het betekent. Zij kunnen als geen ander de werking van een websites of game aan je uitleggen. Dat vinden ze leuk om te doen.

Wat je achterwege moet laten op zo'n moment zijn ver- en beoordelende opmerkingen. Want daarmee schrik je ze af en leer je niks!

Verder vinden we het van belang dat je als ouders gaat praten over wat ze daar allemaal mee maken, in het virtuele milieu? Laat hen zelf onder woorden brengen wat hun ervaringen zijn. Want als jij iets onder woorden kunt brengen, wordt jij je bewust van je gedrag. En in dat geval kun je je gedrag eventueel aanpassen.

Kinderen vinden het heel fijn om iets met hun ouders te delen. Dus toon belangstelling en begin dan ook met belangstelling te hebben! Zet die schrik opzij, en doe dan ook niet onverschillig als je kind zegt dat hij een krabbel heeft gehad van Jantje, maar vraag wie Jantje is en of het een leuk bericht was.

Waar het dus om gaat is dat je door middel van je opvoeding je kinderen bewust maakt van hun gedrag. Dus ook virtueel bewust. Het praten daarover helpt daarbij. Doe dat niet vertellend en prekend, maar vragend! Daarmee zet je hun hersens op aan! Dan worden ze zich bewust en kunnen ze veel meer genieten van de fantastische mogelijkheden die de nieuwe media te bieden hebben.

Als je meer wilt leren over dit onderwerp lees dan de boeken van Martine Delfos: *In 80 dagen de virtuele wereld rond; Lets Game. Voor ouders en hun gamers.; Luister je wel naar mij? Communiceren met kinderen tussen vier en twaalf jaar; Ik heb ook wat te vertellen! Communiceren met pubers en adolescenten; Psychologie van de adolescentie. Biologisch, psychologisch, pedagogisch* of bezoek de website van Martine Delfos: www.mdelfos.nl

Websites over het virtuele milieu en cyberpesten:

<http://www.80dagenwereldrond.nl> (Website behorend bij het boek *In 80 dagen de virtuele wereld rond*, Martine Delfos).

<http://www.kennisnet.nl/kids/watnou/mediawijsheid/tips-tegen-online-pesten/> (pesten)

<http://www.itsuptoyou.nu> (pesten - discussiesterter)

www.mijnkindonline.nl (algemeen en specifieke informatie)

www.digibewust.nl (algemeen en specifieke informatie)

Drs. Judith Dapperen (PICOWO – Dr. M.F. Delfos)